



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT



PRAKTIČNO IZOBRAŽEVANJE - USPOSABLJANJE Z DELOM

Boštjan Zgonc

Strateške usmeritve

- **Deregulacija** / okvirni kurikuli, odprti kurikuli, modularnost,
- **Avtonomija šol**/ programska organizacijaka in upravljalaska
- **Decentralizacija** /večje pristojnosti šol, prenos pristojnosti na regionalno ali lokalno raven
- **Socialno partnerstvo** /okrepiti socialno partnerstvo na regionalni oz. lokalni ravni
- **Kvaliteta** /samoevalvacija,

Sprememba programske paradigme

- Od predmetne zasnovanosti h kompetenčni zasnovanosti /ključne kompetence, poklicne kompetence
- Modularnost /moduli kot programsko organizacijske enote
- Kreditno ovrednotene (ecvet)
- Izbirno nabirni sistem za dijaka /obvezni in izbirni moduli, na šoli ali v drugi šoli
- Priznavanje neformalno pridobljenih znanj, spretnosti /kompetence/; priznavanje z delom pridobljenih kompetenc
- Praktični pouk, praktično usposabljanje z delom



Poklicne kompetence

- Proces pridobivanja kompetenc:
Informacija (posameznik jo poveže v vedenje) – vedenje (je predpostavka za znanje) – znanje (ko se uporabi, aplicira) – kompetenca
- Definicija: sposobnost za ciljno usmerjeno, premišljeno, odgovorno ukrepanje; integracija poklicnih področij, metod, socialnih in osebnih kompetenc

Pridobivanje poklicnih kompetenc

- Pouk - vse oblike pouka (predavanja, predstavitve, demonstracije, vaje, ekskurzije, opazovanje primerov, študij literatute, izdelava seminarskih nalog
- Vaje – usmerjena oblika pouka,
- Praktični pouk – učenje ob didaktiziranem procesu
- Praktično usposablja je z delom – učenje z delom

Zakonska ureditev

- 5. člen
- (izvajanje izobraževalnih programov)
- Nižje in srednje poklicno izobraževanje izvajajo **šole skupaj** z gospodarsko družbo oziroma s samostojnim podjetnikom posameznikom ali s posameznikom, ki samostojno opravlja dejavnost (v nadaljnjem besedilu: **delodajalec**).
- Srednje strokovno izobraževanje izvajajo šole skupaj z delodajalcem, če je z izobraževalnim programom določeno **praktično usposabljanje z delom**.

Izhodišča za pripravo izobraževalnih programov iz leta 2001

- Izhodišča za pripravo izobraževalnih programov **najmanj 24 tednov v treh letih** določajo, da se **praktično usposabljanje pri delodajalcu** izvaja v poklicnem izobraževanju, v srednjem strokovnem izobraževanju pa **najmanj 152 ur.**

Praktično izobraževanje

- 31. člen
- (praktično izobraževanje)
- Praktično izobraževanje v poklicnem in strokovnem izobraževanju se izvaja kot **praktični pouk** oziroma **praktično usposabljanje z delom**.
- V šoli se izvaja **praktični pouk**, pri delodajalcu pa **praktično usposabljanje z delom**. Skupni obseg praktičnega pouka in praktičnega usposabljanja z delom se določi z izobraževalnim programom.

Določanje pogojev

31. člen

- **Pogoje za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom, ki jih mora izpolnjevati delodajalec, določi minister v sodelovanju s socialnimi partnerji.**
- Za regulirane poklice določi pogoje iz prejšnjega odstavka pristojni minister.

Učna pogodba

- 33. člen
- (učna pogodba)
- Pravice in obveznosti šole, dijaka in delodajalca pri praktičnem izobraževanju se določi z učno pogodbo.
- Učna pogodba je lahko:
 - - individualna učna pogodba, če jo skleneta delodajalec in dijak ter njegovi starši oziroma zakoniti zastopnik,
 - - kolektivna učna pogodba, če jo skleneta šola in delodajalec.
- Dijak lahko sklene učno pogodbo tudi z več delodajalci oziroma sklene več učnih pogodb. V tem primeru delodajalci uskladijo medsebojne pravice in obveznosti.

Dolžnosti delodajalca

- 37. člen
- (dolžnosti delodajalca)
- Dolžnosti delodajalca, ki sklene učno pogodbo, so zlasti, da:
 - - dijaku omogoči usposabljanje za pridobitev poklicne izobrazbe,
 - - skrbi, da bo dijak redno obiskoval šolo in druge obvezne oblike izobraževalnega dela,
 - - dijaku poleg počitnic v skladu s tem zakonom omogoči še najmanj šest prostih delovnih dni za pripravo na zaključni izpit,
 - - dijaku izplačuje dogovorjeno nagrado,
 - - skrbi za varnost pri delu in za zdravje dijaka,
 - - dijaka seznanja s predpisi o varnosti pri delu,
 - - skrbi za dobre medsebojne odnose med delavci in dijaki,
 - - nadzoruje, kako dijak vodi predpisano dokumentacijo o praktičnem usposabljanju z delom,
 - - izpolnjuje druge, s pogodbo dogovorjene obveznosti.
- Delodajalec lahko nalaga dijaku le tista dela, ki zagotavljajo pridobitev poklicnih zmožnosti v skladu z izobraževalnim programom.

Nagrada

- 42. člen
- (nagrada)
- V času praktičnega usposabljanja z delom ima dijak pravico do nagrade v skladu s panožno kolektivno pogodbo za ustrezno dejavnost oziroma drugimi predpisi.

Normativi in standardi za financiranje – učna obveznost

- Učna obveznost: 20 ur za teoretični pouk
 - 20 ur za vaje
 - 25 ur za praktični pouk
 - 22.000 ur praktičnega pouka
 - 2000 ur prakse
 - 1/240 delovnega mesta na učenca za organizatorja praktičnega usposabljanja v srednjem poklicnem izobr.
 - 1/1260 v srednjem strokovnem

Normativi in standardi za financiranje – oblikovanje skupin

- Oddelek: različno po izobraževalnih programih (nižje, poklicno, strokovno, dvojezično), posebne potrebe, različno po letnikih...
- Skupine pri vajah
- Skupine pri praktičnem pouku/različno po izobraževalnih programih
- Dodatne ure
- Standard – laborant/različno po izobraževalnih programih in po tipu učilnic

Spodbude za delodajalce

- Sredstva Evropskega socialnega sklada - razpis
- Namenjena so delodajalcem, ki izvajajo praktično usposabljanje z delom najmaj v obsegu 24 tednov v ppoklicnem (3 letno) oziroma najmanj 8 tednov v srednjem strokovnem (4 letno).
- Višina sredstev – cca 800€ na dijaka za čas izobraževanja

Usposabljanje mentorjev

- Sredstva ESS - razpis
- Program usposabljanja, ki je bil razvit iz sredstev ESS v prejšnji finančni perspektivi